

INHOUDSTAFEL

Lijst van tabellen en figuren	VII
Lijst van afkortingen	VIII
Algemene inleiding	1
1. Probleemformulering	1
2. Onderzoeksonderwerp	4
3. Onderzoeksmethode	7
3.1. Een politiek-wetenschappelijk onderzoek met een historische benadering	7
3.2. Methoden van machtsmeting	12
4. Bronnenmateriaal	15
5. Structuur en werkwijze	17
Deel I: Theoretisch kader	21
Hoofdstuk I: Politieke breuklijnen binnen een catch-allpartij	23
1. De catch-allpartij: een verduidelijking van de begrippen	23
1.1. Inleiding; de catch-allpartij van Otto Kirchheimer	23
1.2. Otto Kirchheimer en zijn schmittiaanse en marxistische invloeden	27
1.3. Kirchheimer in/en zijn tijd	32
1.4. Enkele kritische bemerkingen	33
1.5. Kenmerken van een catch-allpartij	37
2. Politieke breuklijnen en de pacificatiedemocratie	42
2.1. Politieke breuklijnen	43
2.2. Zuilen, verzuiling en pacificatie	54
3. Facties, of politieke breuklijnen binnen een catch-allpartij	64
3.1. Nadelen en problemen in het onderzoek naar facties	65
3.2. Benaderingen zonder negatieve bias	66
3.3. Een input vanuit de neo-institutionele benadering	68
3.4. De verhouding tussen de interne en externe politieke arena	72
Besluit	74
Hoofdstuk II: de CVP als catch-allpartij	82
1. De christen-democratische partijen als catch-allpartij	82
2. De CVP als ideologische volkspartij	85
3. De CVP als een unitaire ledenpartij	88
4. De informele structuren en technieken bij belangenafweging en conflictoplossing	91
5. De CVP als catch-allpartij	94
Besluit	97
Deel II: De levensbeschouwelijke breuklijn binnen de CVP	99
Hoofdstuk I: 1945-1950. Een moeizame deconfessionalisering	102
Inleiding	102
1. De situatie van het onderwijs na de Tweede Wereldoorlog	102
2. De algemene houding van de CVP en de Kerk op onderwijsvlak na de Tweede Wereldoorlog	105
3. De CVP en het vrij technisch onderwijs	110
4. De CVP, het middelbaar onderwijs en de verlenging van de leerplicht	113

5. De wet De Schryver-Buset	120
Besluit	122
Hoofdstuk II: 1950-1954. De CVP en de wetgeving Harmel, of "the proof of the pudding is the eating"	124
Inleiding	124
1. De hoofdrolspelers tussen 1950 en 1954	125
2. De besluitvorming rond het middelbaar onderwijs en de gemengde commissies	130
2.1. Een reddingsoperatie van 300 miljoen	130
2.2. Geen modus vivendi met de bisschoppen	132
2.3. Een 'definitieve' oplossing	136
3. Harmel en de verlenging van de leerplicht	145
Besluit	153
Hoofdstuk III: 1954-1958. Strakke of brede oppositie?	156
Inleiding	156
1. Een vurige schoolstrijd	156
2. Eerste tegenstellingen over de te volgen strategie	163
3. Onderhandelen of niet?	166
4. Een verbreding of verharding van de oppositie?	170
5. Het petitionnement en de oproep tot een nationale commissie	174
6. Eindstemming van wetsontwerp 217: verbreding of verslapping van de oppositie?	176
Besluit	178
Hoofdstuk IV: 1958. De totstandkoming van het schoolpact binnen de CVP	181
Inleiding	181
1. De vorming van een homogene regering	181
2. Moeilijke voorbereidingen bij de onderhandelingen over een schoolvrede	184
3. Onderhandelingen definitief van start	187
Besluit	193
Algemeen Besluit	195
Deel III: De sociaal-economische breuklijn binnen de CVP	199
Hoofdstuk I: 1945-1958. Tussen ontstanning en herstanding	202
Inleiding	202
1. Een gedeconfessionaliseerde en sociaal vooruitstrevende partij	203
2. Een travaillistisch alternatief bemoeilijkt de relaties met de MOC	207
3. De middenstand in opstand	210
4. Een wetsvoorstel met betrekking tot de hervorming van de Naamloze Vennootschap	213
5. De sociale organisaties voeren de druk na de afloop van de koningskwesitie op	219
6. Een botsing tussen de sociale organisaties en de partij	221
7. Nadenken over een remediëring voor een betere verstandhouding tussen partij, fracties en regering	225
8. Opnieuw botsing tussen de sociale organisaties, de partij en de parlamentsfracties	228
9. Groeiende sociale factievorming	235
10. Een gemeenschappelijk vijandsbeeld versterkt de onderlinge loyauteiten	239
11. Coördinatie en pacificatie	243
Besluit	244
Hoofdstuk II: 1958-1968. Coalitieregime en onderwijspacificatie inspireert links-rechts discussie	248
Inleiding	248
1. Een sterk veranderende politieke context	248
2. Prudent leadership	253
3. Van katholieke oppositieleider tot travaillistische wegbereider	258
4. De eenheidswet	264
5. Een bewuste 'dégraissage'?	268
6. De fiscale hervorming	274
7. Travaillisme	279

8. Ontgoochelingen links en rechts	284
9. Hervormingsplannen en discussie over travaillisme overschaduwed door communautaire impasse	288
Besluit	293
Algemeen Besluit	295
Deel IV: De communautaire breuklijn binnen de CVP	301
Hoofdstuk I: 1945-1958. Communautaire tegenstellingen tegen de achtergrond van koningskwestie en schoolstrijd	303
Inleiding	303
1. Vlaams versus Waals nationalisme na de Tweede Wereldoorlog	304
2. Het Centrum Harmel	307
3. Intern verzet tegen de terugkeer van Leopold III	310
4. Een verwijdering tussen top en basis	314
5. Cruciale besluitvorming door een onbevoegd orgaan	319
6. De unitaire structuren op de proef gesteld	322
7. Een malaise onder de homogene regeringen	328
8. De eerste perikelen rond de talentelling en de vastlegging van de taalgrens	330
9. Repressie en epuratievoorstellen om het Vlaams ongenoege te verzachten	338
10. De Vlaams-Waalse verhoudingen op een waakvlam maar niet volledig uitgedoofd	351
Besluit	352
Hoofdstuk II: 1958-1968. Communautaire doorbraken en splitsing	355
Inleiding	355
1. 1958: de CVP opnieuw aan zet, ook inzake Vlaams-Waalse verhoudingen	356
2. Het congres van Charleroi (1960): een opgelegd compromis	362
3. Uitstelgedrag leidt tot factievorming	366
4. Vlaamse druk zorgt voor een doorbraak in de taalwetgeving en de vastlegging van de taalgrens	370
5. Het eerste ontwerp betreffende de vastlegging van de taalgrens	377
6. Het tweede ontwerp betreffende de taalregeling in de centrale besturen en faciliteitenregeling	382
7. Een verwijdering tussen de twee vleugels	385
8. Het probleem van de Leuvense universiteit als splinterbom voor de CVP	391
Besluit	395
Algemeen Besluit	397
Algemene slotbeschouwingen	401
1. Een bijdrage aan de theorievorming met betrekking tot intrapartijbesluitvorming	401
2. Een conceptuele verduidelijking met betrekking tot het begrip catch-allpartij	404
3. Een bijdrage tot de studie van de christen-democratie	407
4. Een bijdrage tot de geschiedschrijving van de CVP	410
5. Een bijdrage tot de interdisciplinaire samenwerking tussen politieke wetenschappen en geschiedenis	420
Bibliografie	423
Summary	439
Resumé	441
Doctoraten in de Sociale Wetenschappen	443

TABELLEN EN FIGUREN

Tabel 1:	kenmerken van de kader- en massapartij	p. 40
Tabel 2:	Mogelijke strategieën van de zuilelite	p. 57
Tabel 3:	Kenmerken van facties en tendensen	p. 68
Tabel 4:	De standsorganisaties in de Vlaamse Vleugel van de CVP	p. 93
Tabel 5:	Verhouding aantal Kamerzetels en leden in de taalkundige Vleugels	p. 302
Figuur 1:	Relaties partij – omgeving	p. 72